

BEATA KALISKA

DANIEL KRAUKLIS

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Chrząstowie
e-mail: b.kaliska.chrzastowo@coboru.pl

Wpływ suszy na plonowanie gatunków roślin bobowatych grubonasiennych i soi w województwie kujawsko-pomorskim

Podstawowym czynnikiem determinującym wysokość plonowania roślin jest optymalne zaopatrzenie ich w wodę. Gatunki roślin bobowatych (strączkowych) grubonasiennych są wrażliwe na okresowe niedobory wody. Okresy posuchy, zwłaszcza podczas wchodów (bobik, groch siewny, łubiny — kwiecień; soja — maj), a także w fazie kwitnienia i zawiązywania strąków (bobik, groch siewny, łubiny — czerwiec; soja — lipiec) są przyczyną spadków uzyskiwanych plonów i tym samym przyczyniają się do zmienności plonowania odmian w latach.

W opracowaniu wykorzystano dane pochodzące z doświadczeń odmianowych prowadzonych przez COBORU w ramach Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO). Wyniki pochodzą z punktów doświadczalnych w województwie kujawsko-pomorskim: Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Chrząstowie (groch siewny, soja), Zakładu Doświadczalnego Oceny Odmian w Głębokim (bobik, groch siewny, soja) oraz z Zakładu Doświadczalnego Oceny Odmian w Głodowie (łubin wąskolistny, łubin żółty).

W warunkach środowiskowych każdego punktu doświadczalnego porównano ze sobą wyniki plonowania, masę tysiąca nasion oraz długość okresu wegetacji (wyrażoną w liczbie dni od siewu do dojrzałości technicznej) dla poszczególnych gatunków w sezonach wegetacji z największymi i najmniejszymi niedoborami wody.

Do określania okresów posusznych lub ich braku posłużono się danymi meteorologicznymi z punktów, w których doświadczenia były prowadzone. Na ich podstawie wyliczono ilości opady i ich rozkład z uwzględnieniem zapotrzebowania na wodę wg Klatta. Do określenia okresów posusznych i suchych posłużono się także współczynnikiem Sielianiowa. Wyliczeń dokonano dla całego okresu wegetacji i dla miesięcy, w których zapotrzebowanie na wodę dla poszczególnych gatunków jest największe.